

Net uit: Het barbiehuis

Het Barbiehuis, van Ascanio Celestini, vertaald door **Charlotte Koopmans** en **Marjo Stam**, uitgegeven door [Uitgeverij Athenaeum](#) (oorspronkelijk titel *Lotta di Classe*).

Deze opdracht – mijn eerste literaire vertaling – kreeg ik in de schoot geworpen, dat gebeurt soms dus echt. Collegavertaalster Charlotte Koopmans, medestudente aan de Vertalersvakschool, was gepolst door Yond Boeke of ze er voor voelde een boek van Ascanio Celestini, schrijver/acteur/performer/filmer uit Rome, te vertalen. Charlotte had tijdens de opleiding een presentatie over Celestini verzorgd. Zij wilde graag een boek van hem vertalen maar liever niet alleen. Zo begon onze samenwerking onder mentoraat van Yond Boeke, en met het vertrouwen dat redacteur Frederike Doppenberg van Uitgeverij Athenaeum ons gaf.

Groeiende bekendheid

De populariteit van Celestini groeit. In Italië heeft hij een flinke schare fans, in Frankrijk zijn enkele boeken van hem vertaald, in Brussel trad hij ook al op en ik las dat hij binnenkort ook Stockholm aandoet. In Nederland is hij nog nagenoeg onbekend. Om een indruk van Celestini te geven daarom [dit filmpje](#). Een razendsnel uitgesproken, onafgebroken woordenstroom, vol grappen, woordspelingen, herhalingen en verwijzingen naar de actualiteit, waarbij hij voortdurend met alles de draak steekt en tegelijkertijd ongezoeten maatschappijkritiek levert. Daarmee staat hij in de Italiaanse traditie van de door Dario Fo herontdekte commedia dell'arte. Een strijdbare verhalenverteller die compassie toont met de mensen die door het lot zijn benadeeld.

Een ingenieus bouwwerk

Maar Celestini is dus niet alleen performer, hij is ook schrijver. *Het barbiehuis* gaat over vier jonge mensen die zich in het hedendaagse Rome proberen staande te houden. Elk personage heeft een eigen hoofdstuk: Salvatore, Marinella, Nicola en Patrizia. De gebeurtenissen in hun leven overlappen elkaar deels en elk vertelt daarover vanuit zijn of haar, soms vervormde of verdraaide perspectief, zodat voor de lezer langzaam maar zeker de 'verhaalfarden' op hun plaats vallen

(maar toch niet helemaal). Celestini schrijft compact. Veel fragmenten en zelfs zinnen hebben een extra betekenis of lading, verwijzen vooruit naar andere fragmenten of grijpen daar juist op terug, maar nooit één-op-één, en dat maakt *Het barbiehuis* tot een ingenieus bouwwerk.

Vertaalstrategie

We hebben elk twee hoofdstukken vertaald en onze vertalige keuzes steeds op elkaar afgestemd. Omdat de personages geen eenduidige eigen stem hebben en je steeds Celestini 'hoort', was het overleg heel intensief. We becommentarieerden elkaars stukken en deden ons voordeel met het grondige, altijd verrijkende commentaar van Yond. Het was hard werken dus, en een forse tijdsinvestering. Maar wat hebben we veel geleerd van het gepuzzel. En wat hebben we veel gegrinnikt om de absurde en hilarische uitweidingen en overgangen die Celestini voortdurend maakt, en waardoor zelfs de tragische episodes draaglijk worden.

Klassenstrijd in het barbiehuis

Op verzoek van redacteur Frederike dachten we mee over een andere titel dan de in het Nederlands nogal zware, al te serieus klinkende titel *Klassenstrijd*. Italiaanse lezers, bekend met Celestini, zullen in deze titel ongetwijfeld Celestini's ironie herkennen, maar diezelfde titel kan Nederlandse lezers, die immers nog niet bekend zijn met deze schrijver, afschrikken of op het verkeerde been zetten. En dat zou jammer zijn. We zijn dan ook blij dat de uitgever gekozen heeft voor de door ons voorgestelde titel *Het barbiehuis*, een titel die volgens ons ook heel goed de lading dekt en samen met het prachtige omslag nieuwsgierigheid opwekt en hopelijk tot lezen verleidt.